

8ste VERGADERING. — 2 DECEMBER 1909.

Wat de betere of verbeterde elementen betreft, werd den Minister de vraag gedaan, of het juist is, hetgeen aan sommige leden ter oore was gekomen, dat aan een jongen, die naar de tuchtschool was gezonden, (dus om te verbeteren), na eenigen tijd ontslagen was (dus verbeterd), geweigerd was zich voor den militairen dienst te verbinden, omdat hij een vonnis had gehad.

De vraag werd verder gedaan, of het wel mogelijk zal zijn in één binnen een stad gelegen complex van gebouwen, zelfs met het optrekken van hooge muren, voldoende scheiding te verzekeren tusschen in eene Rijkswerkinrichting gerelegeerde vrouwen en de moeilijkste individuen boven de 18 jaren, die men in de gestichten voor jongens te Doetinchem, niet langer zonder zedelijke schade voor hun omgeving kon houden. Voor de scheiding van de slechte van de goede elementen te Doetinchem bracht men den Minister hulde. Uit een opvoedkundig oogpunt is het scheiden van jonge menschen van veel verschillende leeftijd, gewenscht. In een zelfde gesticht te zamen gebracht leidt dit steeds tot ongewenschte toestanden.

Vrij algemeen werd een klacht geuit over de ontzettende kosten aan de tuchtscholen verbonden, welke voor een deel het gevolg zijn van de naar men meende veel te weelderige inrichting. De verpleegde aldaar kost ongeveer het dubbele van een verpleegde in het huisgezin en dat door dergelijke behandeling het idee van straf er langzamerhand geheel afging, bewees b.v. de vraag eener moeder wier ééne dochter in de tuchtschool was, „of haar andere dochter ook naar de kostschool mocht”. Dergelijke uitingen zijn teekenend. Nog werd er op gewezen, dat een gedefinieerde in de tuchtschool te Ginneken uitkeering ontving ingevolge de Ongevallenwet (zie blz. XVIII van de Bijdrage der Statistiek van Nederland CXI over 1907). Men achtte dit niet gewenscht.

Ten slotte werd door enkele leden twijfel geopperd, of art. 421 B.W. wel toelaat eene goede uitvoering van de bepalingen ad art. 1 Memorie van Toelichting.

Aldus vastgesteld door de Commissie van Rapporteurs 2 December 1909.

VAN VOORST TOT VOORST.
LAAN.
VAN BASTEN BATENBURG.
VERMEULEN.
VAN LÖBEN SELS.

VOORLOOPIG VERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS over het ontwerp van wet tot aanvulling, verhooging en wijziging van het IVde hoofdstuk der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1909. (140)

Bij het afdeelingsonderzoek betreffende dit wetsontwerp, werd de vraag gedaan, of niet voor het overbrengen der verpleegden van Montfoort naar Zeist en de daarmee verband houdende uitbreiding der bevolking te Zeist, het terrein aldaar door verbouwing te klein is geworden?

Aldus vastgesteld door de Commissie van Rapporteurs, den 2 December 1909.

VAN VOORST TOT VOORST.
LAAN.
VAN BASTEN BATENBURG.
VERMEULEN.
VAN LÖBEN SELS.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS over het ontwerp van wet houdende bepalingen betreffende absint. (21)

In het algemeen kon men met het wetsvoorstel medegaan. De hoop werd echter uitgesproken, dat de Regeering voorzichtig zoude zijn bij het doen van verdere stappen op den weg van Staatsbemoeiing, welke tot beperking van de burgerlijke vrijheid leidt.

Enkele leden waren van oordeel, dat in die richting hier te ver werd gegaan. Zij wierpen de vraag op, of het noodig is wetsvoorschriften in het leven te roepen tegen misbruiken, die zelfs volgens de Memorie van Toelichting tot dusver hier te lande in zeer geringe mate of in het geheel niet bestaan. Die vraag werd door hen ontkennend beantwoord. Zij keurden het af, dat zonder voldoende reden verbodsbepalingen werden uitgevaardigd, welke de persoonlijke vrijheid aan banden leggen, en noemden dit een ontijdig ingrijpen in de individueele handelingen van de burgerij. Bovendien konden naar hun gevoelen die bepalingen in enkele gevallen eene geheel andere uitwerking hebben dan men zich er van had voorgesteld.

Anderen uitten de vrees, dat de bemoeiingen, welke ten gevolge van deze wet aan eenige categorieën van ambtenaren worden opgedragen, tot voorwendsel zouden dienen van drang tot onredelijke verhooging van traktementen.

Hiertegen werd opgemerkt, dat er voor een dergelijke vrees geen grond bestond, daar de gevallen, waarin het optreden van bedoelde ambtenaren noodig zoude zijn, zich zelden zouden voordoen.

Eenige leden, die de bezwaren deelden tegen de voorgestelde regeling, verklaarden evenwel die niet van dien omvang te achten, dat zij daarin vrijheid konden vinden om zich in het stadium, waarin de zaak thans verkeert, tegen de wetsvoordracht te verzetten. Andere leden konden zich niet met dit gevoelen niet vereenigen.

Vastgesteld den 1sten December 1909.

VAN VOORST TOT VOORST.
LAAN.
VAN BASTEN BATENBURG.
VERMEULEN.
VAN LÖBEN SELS.

VOORLOOPIG VERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS over de ontwerpen van wet tot:

- a. wijziging der Gemeentewet, en
- b. regeling van de wijze van zekerheidstelling door gemeente-ambtenaren. (18)

Het afdeelingsonderzoek van deze wetsontwerpen heeft de navolgende uitkomsten gehad.

a. *Wijziging der Gemeentewet.* De indruk door sommige leden van dit wetsvoorstel verkregen, was, dat de Regeering zich op het standpunt geplaatst heeft, dat de wetgever vele onderdeelen dier regeling aan de praktijk behoort over te laten; maar, zoo zeiden zij, daardoor is het wetsontwerp in strijd met veel, wat in de Gemeentewet in bijzonderheden bepaald is. Niet minder toch dan een geheele titel van die wet (Titel IV

artt. 106—119) is gewijd aan eene nauwkeurige regeling van hetgeen den ontvanger betreft. Nu kan volgens dit wetsontwerp een ander persoon, als het ware als sub-ontvanger, worden benoemd, zonder dat deze aan een der vereischten behoefte te voldoen, welke de Gemeentewet ten opzichte van den ontvanger stelt. De Raad toch kan voor dien nieuwen ambtenaar, onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten, andere regelen treffen dan de Gemeentewet voor den ontvanger voorschrijft. Zoo ook had de Regeering oorspronkelijk door dit wetsvoorstel willen tegemoet komen aan de moeilijkheden, welke de voorschriften betreffende de inrichting der gemeentebegroting uit een administratief oogpunt voor de bedrijven der groote gemeenten opleveren. Alle uitgaven moeten op die begroting voorkomen, hetgeen in werkelijkheid niet het geval zal kunnen zijn: de artikelen 204 en 205 der Gemeentewet zijn ongewijzigd gelaten. De indruk van het geheel is nu, dat door het voorstel de zaak slechts zeer onvolledig wordt geregeld.

Ook werd het door onderscheidene leden betreurd, dat een gebiedend voorschrift omtrent de controle door Gedeputeerde Staten op de gemeentekassen niet in het wetsontwerp was opgenomen.

Door anderen werd zoodanig nieuw voorschrift betreffende controle niet noodzakelijk geacht, omdat die controle ook thans reeds bestaat. Zij zoude vanwege Gedeputeerde Staten aan accountants moeten worden opgedragen en zeer veel omslag met zich brengen.

Hierop werd geantwoord, dat de tegenwoordige controle voor kleine gemeenten feitelijk weinig beduidt, ofschoon juist daár, naast het toezicht door het college van burgemeester en wethouders uitgeoefend, inspectie door niet ingezetenen van het grootste belang zoude zijn.

Art. 8. (Art. 181 der Gemeentewet). Enkele leden zouden het wenschelijk gevonden hebben, dat hier voorgeschreven ware, dat het opnemen van de boeken en de kas zoude geschieden in de eerste maand van elk kwartaal, ter wering van het in enkele gemeenten bestaande misbruik van wel eens vier tot vijf maanden tusschen de kasverificaties te doen verlopen door de eene verificatie in het begin en de volgende aan het einde van een kwartaal te houden.

b. Zekerheidstelling door gemeente-ambtenaren. Men kon zich vereenigen met dit wetsontwerp, dat voor de gemeente-ambtenaren de gelegenheid wil scheppen tot het tot stand komen van eene regeling van hunne zekerheidstelling ten behoeve der gemeenten, zooals de Rijksborgtochtenwet deed voor de 4200 borgtochtplichtige Rijksambtenaren.

Onderscheidene leden achtten de verwezenlijking van het denkbeeld, waarbij de Regeering maatregelen voorstelt, die het geldelijk belang van den Staat absoluut beveiligen, nuttig en mogelijk, vooral indien alle tot zekerheidstelling verplichte ambtenaren, wier aantal de Minister op 1200 stelt, met een gezamenlijken borgtocht van 4 miljoen gulden, als leden tot de in art. 19 bedoelde vereeniging toetreden.

De eisch door de Regeering aan een vereeniging gesteld, een waarborgkapitaal te hebben en dit aan de Regeering te verpanden, achtte men juist. De wijze waarop de benadeelde zich schadeloos kan stellen, wordt daardoor zeer vereenvoudigd, en voor de leden der vereeniging vormt het gezamenlijk bezit van het, schoon verpande, eigen waarborgkapitaal een waardevollen, onderlingen band. Voor het werkkapitaal kunnen bepalingen gemaakt worden van een reservefonds; ook voor delging der obligatieschuld, waardoor de mogelijkheid ontstaat, dat deze minder wordt dan de waarde van het waarborgkapitaal.

Men vermoedde, dat bij den opzet van dit ontwerp den

Minister de stichting van één vereeniging voor den geest stond. Voor meerdere is hier geen plaats.

Intusschen is er twijfel geuit, of de toetreding der gemeente-ontvangers wel zoo algemeen zal zijn, ook omdat de grootste helft van de gezamenlijke borgtochtsom nu reeds was vastgezet in den vorm van hypotheek.

Het zoude zeer te betreuren zijn, indien die twijfel zekerheid werd, daar het stellen van een coöperatieven borgtocht hier inderdaad groote voordeelen biedt.

De ontvangers der groote gemeenten kunnen allicht hun zekerheid, uit eigen middelen, op de minst kostbare wijze stellen; maar ook voor hen zou het omslaan van mogelijke schade, hun door anderen toegebracht, een voordeel zijn en het loskomen van bovenbedoeld hypothecair verband zoude velen bevredigen.

De leden, die deze beschouwing hielden, verwachtten echter, dat de toetreding algemeen zal wezen. Bij deelneming van alle borgtochtplichtige ambtenaren springt het voordeel van de eenvoudige regeling in het oog, hetgeen zij aldus nader uiteenzetten.

Het gemiddeld bedrag van den jaarlijkschen schadepost schijnt dalende te zijn en kan thans begroot worden op f 9600. Het wetsontwerp opent de gelegenheid die schade gezamenlijk te dragen en ze onder den kring van personen, die tot betaling verplicht zijn, door toetreding tot de vereeniging, naar een bepaalden maatstaf, te verdeelen. Het eischt daartoe het verpanden, aan de Regeering, van een waarborgkapitaal ingeschreven op een der Grootboeken van de Nationale Schuld. De kosten hieraan verbonden, kunnen zich bepalen tot het verschil tusschen het bedrag der rente van de door de vereeniging aan de Regeering verpande inschrijving, en de rente der voor den aankoop dier inschrijving benodigde gelden; dus bij een aankoop van f 200 000 inschrijving 2½ pct. Grootboek à 77 pct. = f 154 000 en het sluiten van eene 3½ pct. leening van gelijk bedrag, een verschil van f 390

De leening zal echter, zoo werd betoogd, een f 6000 grooter moeten wezen, voor de mogelijke schade in het jaar waarin het voornemen tot uitvoering komt.

een hoogere last dus van 210

waarbij te voegen voor het beheer eene som, die bij den kleinen geldelijken omzet en bij de zeer te vereenvoudigen administratie zeer gering kan zijn, stelle dooreen op. 1 200

f 1 800

Voor dekking der geschatte waarde, verschil van ontvangen en betaalde rente en administratiekosten behoeft, naar de tot nu toe bekende cijfers, niet meer te worden afgezonderd, volgens de leden hier aan het woord, dan f 12 000 of 3‰ van de gezamenlijke zekerheidstelling, en waarschijnlijk niet meer dan 1¼ pCt. van het bedrag der salarissen, gezamenlijk door de ontvangers genoten.

De door de vereeniging te sluiten leening, die aan de hoogste eischen van zekerheid beantwoordt, zou een gewenscht beleggingsobject zijn voor eene Rijksinstelling.

Nu is bij groote gemeenten, waar aanzienlijke sommen door verschillende handen moeten gaan, schade geheel buiten de schuld van den ontvanger, misschien niet altijd te voorkomen; maar indien dit zich voordoet bij kleine gemeenten, en deze vormen de groote meerderheid, dan kan niet anders dan gebrek aan orde en toezicht de oorzaak zijn.

Ten slotte werd de aandacht gevestigd op de wenschelijkheid

voor de gemeente-ambtenaren, om voorzichtigheidshalve hunne bijdrage hooger te stellen dan die der Rijksambtenaren, door wie als leden hunner vereeniging jaarlijks 2 per mille van hun borgtocht wordt gestort. Na eenige jaren zoude dan die bijdrage wellicht verminderd kunnen worden.

Vastgesteld den 1sten December 1909.

VAN VOORST TOT VOORST.
LAAN.
VAN BASTEN BATENBURG.
VERMEULEN.
VAN LÖBEN SELS.

AANWIJZING EENER VERANDERING, gedurende de be-
raadslaging in de Tweede Kamer der Staten-Generaal
gebracht in het ontwerp van wet tot goedkeuring van
het op 8 December 1908 te Cetinje tusschen Nederland
en Montenegro geteekende verdrag van handel en scheep-
vaart. (64)

Artikel 1 is gewijzigd als volgt:

„Het nevens deze wet in afdruk gevoegde verdrag tusschen
Nederland en Montenegro, den 8sten December 1908 door weder-
zijdsche gemachtigden te Cetinje geteekend, wordt goedge-
keurd.”

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPOORTEURS over
de ontwerpen van wet tot:

1°. Naturalisatie van A. WIEBOLS, A. BEERNINK, H. KORTING,
J. H. SCHÜTTLER, K. LEIB, E. NEUBERG, K. W. ALBUS, J. WEIN-
BERG, C. J. WESTERMANN, W. W. WEIJERS en A. LÖWINSOHN (67);

2°. Aanvulling en verhooging van het Vde hoofdstuk der
Staatsbegroting voor het dienstjaar 1909 (65);

3°. Wijziging van het Vde hoofdstuk der Staatsbegroting
voor het dienstjaar 1908 (76);

4°. Beschikbaarstelling van gelden wegens door het Depar-
tement van Marine gedane verstrekkingen, dienst 1909 (115);

5°. Toepassing van artikel 32 der Burgerlijke Pensioenwet
ten behoeve van den gewezen leeraar aan de openbare handels-
school en daaraan verbonden hogere burgerschool met drie-
jarige cursus te Amsterdam, dr. H. J. EYMAEL (57);

6°. Regeling van de ontvangsten en uitgaven van het
weduwen- en weezenfonds voor militairen en gepensioneerde
militairen der landmacht en van het weduwen- en weezen-
fonds voor militairen en gepensioneerde militairen der zee-
macht voor het jaar 1909 (136);

7°. Beschikbaarstelling van gelden wegens door het Depar-
tement van Oorlog gedane verstrekkingen, voor den dienst
van 1909 (54);

8°. Aanvulling van het VIIIste hoofdstuk der Staats-
begroting voor het dienstjaar 1909. (72).

Tegen deze wetsontwerpen bestond geen bezwaar.

Vastgesteld 2 December 1909.

VAN VOORST TOT VOORST.
VAN BEYMA.
VAN BASTEN BATENBURG.
BLOEMBERGEN.
VAN HEECKEREN.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPOORTEURS over
het ontwerp van wet tot wijziging der wet van 16
April 1896 (*Staatsblad* n°. 72) tot regeling der personeele
belasting, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 3 April
1909 (*Staatsblad* n°. 95). (68)

Bij gelegenheid van het onderzoek van dit wetsontwerp werd
door eenige leden nogmaals betreurd, dat het voorstel van den
Minister HARTE VAN TECKLENBURG, om den grondslag haard-
steden te doen vervallen, werd ingetrokken. Zij drongen bij
den Minister aan op wederindiening van een wetsvoorstel in
voornoemden zin.

Vastgesteld den 2den December 1909.

VAN VOORST TOT VOORST.
VAN BEYMA.
VAN BASTEN BATENBURG.
BLOEMBERGEN.
VAN HEECKEREN.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPOORTEURS
over de ontwerpen van wet tot nadere verhooging
van het VIIIste hoofdstuk der Staatsbegroting voor
het dienstjaar 1908 en aanvulling en verhooging
van het VIIIste hoofdstuk der Staatsbegroting voor
het dienstjaar 1909. (137)

De opmerking werd gemaakt, dat blijkens berichten in dag-
bladen de schietterreinen te Amsterdam zijn ondergelopen.
Gaarne zou men van den Minister vernemen, of hierdoor geen
schade aan de oefeningen is toegebracht en of zulks niet
voorkomen had kunnen worden.

Vastgesteld den 2den December 1909.

VAN VOORST TOT VOORST.
VAN BEYMA.
VAN BASTEN BATENBURG.
BLOEMBERGEN.
VAN HEECKEREN.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPOORTEURS over
de ontwerpen van wet tot:

1°. Naturalisatie van J. B. NIJSTEN en vier en vijftig
anderen (62);

2°. Naturalisatie van J. TER GLANE en zeven en tachtig
anderen (69); en

3°. Naturalisatie van J. TH. KLARENAAR en vijf en vijftig
anderen (77).

De vraag werd gedaan, of de Minister eenige toezegging kan
doen, wanneer indiening van het nieuwe wetsontwerp op het
Nederlandschap kan verwacht worden. Men hoopte, dat dit
eenigszins spoedig zou geschieden, omdat daardoor die talrijke
naturalisaties zouden kunnen vervallen.

Vastgesteld den 2den December 1909.

VAN VOORST TOT VOORST.
VAN BEYMA.
VAN BASTEN BATENBURG.
BLOEMBERGEN.
VAN HEECKEREN.